

Sygn. akt XVII AmE 237/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w S.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 24 czerwca 2020 r. nr (...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 237/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 24 czerwca 2020 r. znak: (...) na podstawie art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 1 pkt 3a i art. 56 ust. 6 i 6a w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r., poz. 833 ze zm., dalej: Pe), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., nr 133, poz. 924, dalej: Rozporządzenie w sprawie ograniczeń), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, orzekł, że:

1. (...) sp. z o. o. sp. k. z siedzibą w S. (powód, skarżący, Odbiorca) w dniach 10-11 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego pod adresem: ul. (...), (...)-(...) N., naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 Pe, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe,
2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył (...) sp. z o. o. sp. k. karę pieniężną w kwocie 1 000 zł.

(...) sp. z o. o. sp. k. z siedzibą w S. w złożonym odwołaniu zaskarżyła powyższą decyzję Prezesa URE w całości i zarzuciła jej:

1. rażąco naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art 7 kodeksu postępowania administracyjnego poprzez niepodjęcie wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, co doprowadziło w konsekwencji do nierozpoznania istoty sprawy, a w szczególności:

- brak wyjaśnienia zasadności wprowadzenia w sierpniu 2015 r. ograniczeń w poborze energii elektrycznej - zarówno przez operatora systemu przesyłowego, jak i przez Radę Ministrów - bez którego nie było możliwe ustalenie stopnia społecznej szkodliwości ewentualnego czynu - w szczególności przez brak przeprowadzenia dowodu z raportu (...), o którym mowa w art. 11c ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne, dotyczącego okoliczności i trybu wprowadzonych ograniczeń w sierpniu 2015 r. oraz opinii o nim przygotowanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zgodnie z art. 11c ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne;

- brak podjęcia działań zmierzających do weryfikacji danych liczbowych przekazanych pozwanemu przez operatora systemu dystrybucyjnego, które stanowiły podstawę rozstrzygnięć w sprawie, podczas gdy powód kwestionował te dane od samego początku, a także w trakcie postępowania, jak również złożył wniosek dowodowy polegający na zobowiązaniu przez pozwanego operatora systemu dystrybucyjnego do przedstawienia zapisu pamięci układu pomiarowo - rozliczeniowego mierzącego pobór energii elektrycznej w punkcie poboru energii elektrycznej w S. przy ul. (...), (...)-(...) N. - które to zaniechanie doprowadziło do wadliwego ustalenia stanu faktycznego sprawy, polegającego na jego oparciu na niewiarygodnych danych liczbowych, a w konsekwencji wydania rozstrzygnięcia wadliwego oraz krzywdzącego dla powoda, a także nie pozwalającego na jego merytoryczną weryfikację

b) art. 77 § 1 kpa i art. 80 kpa poprzez nie zebranie w sposób wyczerpujący i nie rozpatrzenie materiału dowodowego, a w szczególności poprzez nie przeprowadzenie dowodu z raportu (...), o którym mowa w art. 11c ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne, dotyczącego okoliczności i trybu wprowadzonych ograniczeń w sierpniu 2015 r. oraz opinii o nim przygotowanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zgodnie z art. 11c ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, a także brak zobowiązania operatora systemu dystrybucyjnego do przedstawienia zapisu pamięci układu pomiarowo - rozliczeniowego mierzącego pobór energii elektrycznej w punkcie poboru energii elektrycznej w S. przy ul. (...), (...)-(...) N. - które to naruszenia doprowadziły do braku ustalenia koniecznych dla wydania rozstrzygnięcia okoliczności w zakresie stopnia szkodliwości ewentualnego czynu oraz w zakresie rzeczywistej charakterystyki poboru energii elektrycznej przez powoda w sierpniu 2015 r., która mogłaby stanowić podstawę rozstrzygnięcia co jednak nie nastąpiło wobec oparcia rozstrzygnięcia w sprawie na danych nie mających przymiotu danych wiarygodnych - co doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy w szczególności w zakresie danych liczbowych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, jak również w zakresie ustalenia stopnia szkodliwości ewentualnego czynu powoda;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.) poprzez wymierzenie powodowi kary pieniężnej za stwierdzone przez pozwanego naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniu 10 sierpnia 2015 r. tj. ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu przesyłowego, podczas gdy wskazane w zarzucie przepisy nie mogły stanowić podstawy do wymierzenia przez pozwanego kary pieniężnej za ewentualne naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych na skutek decyzji operatora systemu przesyłowego wydanej na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne, co skutkowało w konsekwencji wydaniem decyzji bez podstawy prawnej;

b) art. 56 ust. 6 Pe poprzez wymierzenie powodowi kary pieniężnej pomimo braku dokonania ustaleń w zakresie ustalenia stopnia szkodliwości ewentualnego czynu powoda, a także w sytuacji braku zawinienia powoda - co doprowadziło do ustalenia wymiaru kary w ogóle, jak również w wysokości zdecydowanie zawyżonej;

c) art. 56 ust. 6a Pe poprzez brak odstąpienia od wymierzenia kary pomimo, że w sprawie brak było potwierdzenia dla zaistnienia jakiegokolwiek poziomu szkodliwości ewentualnego czynu powoda - co doprowadziło do bezpodstawnego wymierzenia powodowi kary finansowej;

d) § 9 (całość) oraz § 12 (całość) rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła z dnia 23 lipca 2007 r. polegające na ich błędnej wykładni sprowadzającej się do bezpodstawnego ograniczenia odbiorcy energii elektrycznej w powoływaniu się na zapisy umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, zawierającej wartości odtwarzane w planie ograniczeń właściwym dla powoda, a także uniemożliwieniu powodowi do dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń w pierwszych godzinach wprowadzenia ograniczeń, podczas gdy rzeczony przepis nie zawiera żadnych ograniczeń w tym zakresie, a § 1 pkt 1 Rozporządzenia wprost wskazuje, iż ograniczenia w poborze energii elektrycznej winny być wprowadzane w sposób umożliwiający odbiorcy tej energii dostosowanie się do ograniczeń w określonym czasie - co skutkowało odmową pozwanego w uznaniu racji powoda co do możliwości dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń w ustalonym okresie czasu zgodnie z obowiązującym powoda planem ograniczeń i bezpodstawnego wymierzenia powodowi kary finansowej;

e) § 3 (całość) i § 6 (całość) Rozporządzenia polegające na ich błędnej wykładni sprowadzającej się do bezpodstawnego stwierdzenia, iż rzeczony przepis znajdują zastosowanie jedynie na etapie planowania, a nie realizacji planów ograniczeń, podczas gdy przepisy te określają zasady i tryb wprowadzania ograniczeń m.in. w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w każdym czasie, bez ograniczenia ich zastosowania do etapu przygotowywania planów ograniczeń - dla którego zastrzeżone są wyraźnie § 8 do § 11 Rozporządzenia - co skutkowało odmową pozwanego w uznaniu racji powoda co do możliwości powołania się na spełnienie przesłanek wyłączających odpowiedzialność powoda zgodnie z § 3 ust. 4 pkt 1 oraz § 3 ust. 4 pkt 2 lit. g, a w konsekwencji bezpodstawnym wymierzeniem powodowi kary finansowej;

3. błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy polegające na bezpodstawnym uznaniu przez pozwanego, że powód w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ustawy - Prawo energetyczne, podczas gdy we wspomnianych dniach powód nie naruszył żadnego obowiązku, w tym również w zakresie stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikających z art. 11 i art. 11d ustawy - Prawo energetyczne wobec poboru energii elektrycznej o charakterystyce zgodnej z umowami, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Na podstawie powyższych zarzutów powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód zarzucił Prezesowi URE, że w uzasadnieniu decyzji nie odniósł się do danych liczbowych zaprezentowanych przez operatora systemu dystrybucyjnego (...) S.A. (OSD), których wiarygodność była przez powoda kwestionowana. Zdaniem powoda przedstawione przez OSD dane nie mogą być uznane za dane uzyskane z układu pomiarowego. Skarżący podniósł, że OSD nie wskazał, z jakiego systemu informatycznego pozyskał dane źródłowe, co uniemożliwiło powodowi jakąkolwiek weryfikację przedstawionych przez OSD danych liczbowych. Stwierdził, iż Prezes URE z góry przyjął, że każde niedostosowanie się do wprowadzonych ograniczeń w dostawie i poborze energii elektrycznej jest zachowaniem o wysokim stopniu szkodliwości. Ponadto przed wydaniem decyzji nie zostały podjęte działania w celu ustalenia, czy rzeczywiście czyn powoda był szkodliwym, a przekroczenie poboru mogło mieć wpływ na pracę krajowego systemu elektroenergetycznego. W ocenie powoda akta postępowania nie dają podstaw do twierdzenia, że wprowadzenie jakichkolwiek ograniczeń w poborze energii elektrycznej było konieczne niezależnie od ich zakresu. Skarżący stwierdził, że ze względu na dążenie do pełnego ustalenia stanu faktycznego sprawy konieczne jest

przeprowadzenie dowodu z raportu PSE, dotyczącego wprowadzonych w sierpniu 2015 r. ograniczeń w poborze energii elektrycznej oraz opinii o raporcie wydanej przez Prezesa URE.

Powód wskazał, że powołane w decyzji przepisy art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i 11d ust. 3 Pe nie przewidują możliwości ukarania za niedostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Zdaniem skarżącego Prezes URE nie był uprawniony do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10-11 sierpnia 2015 r., które zostały wprowadzone na polecenie operatora systemu przesyłowego. Stanowisko Prezesa URE, że art. 11d ust. 3 Pe stanowi rozwinięcie uprawnień operatora systemu przesyłowego wskazanych w art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, powód uznał za nietrafione. Stwierdził, że art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe odnosi się wyłącznie do operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego, którzy mogą wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części i to tylko na okres wydania aktów prawnych zgodnie z art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż 72 godziny. Zdaniem powoda oznacza to, iż wspomniane przepisy mają inny zakres obowiązywania oraz inny jest ich cel.

Powód zarzucił Prezesowi URE, że nie dokonał ustaleń faktycznych w zakresie zawinienia powoda, które pozwalały na ocenę stopnia szkodliwości czynu. Doprowadziło to do naruszenia art. 56 ust. 6 Pe poprzez nałożenie kary pieniężnej mimo braku ustaleń w zakresie szkodliwości czynu w sytuacji braku zawinienia i nałożenia na Spółkę kary pieniężnej ustalonej na poziomie wygórowanym.

Skarżący wskazał, że zgodnie z § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 2007 r. ograniczenia w poborze energii elektrycznej powinny być wprowadzane w sposób umożliwiający odbiorcom tej energii dostosowanie się do ograniczeń w określonym czasie. Oświadczył, że nie otrzymał od OSD planu ograniczeń mającego zastosowanie w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Zaznaczył, że gdyby plan przedstawiony w postępowaniu przez OSD uwzględniał właściwy poziom mocy umownej to przekroczenia nie miałyby miejsca. Podkreślił, że OSD nie przedstawiło wyjaśnień co do przyczyn ujęcia w przedstawionym planie ograniczeń minimalnego poziomu poboru mocy na poziomie 200 kW. Wskazał, że § 3 i § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 2007 r. określają zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w każdym czasie, bez ograniczenia ich zastosowania do etapu przygotowania planów ograniczeń.

Zauważył, że w niezbędnym czasie dostosował pobór mocy do obowiązujących go ograniczeń zgodnie z zasadami określonymi w umowie dystrybucyjnej oraz Rozporządzeniu nie dopuszczając się naruszenia przepisów ustawy Prawo energetyczne. Na tej podstawie stwierdził, że nałożona na Spółkę kara została wymierzona bezpodstawnie.

Powód oświadczył, że o wprowadzonych ograniczeniach w dostawach i poborze energii elektrycznej dowiedział się w godzinach przedpołudniowych w dniu 10 sierpnia 2015 r. od dyspozytora (...) S.A. z Oddziału w K.. Po otrzymaniu zawiadomienia niezwłocznie przystąpiono do działania zmierzającego do ograniczenia poboru. Podkreślił, iż wcześniej nie spodziewał się, że takie zdarzenie może nastąpić w dniu 10 sierpnia 2015 r. Zaznaczył, że nie posiada zawartej umowy przesyłowej z PSE S.A. i nie uzyskał informacji o wprowadzonych ograniczeniach bezpośrednio od tego operatora. Podniósł, że ze względu trwający proces produkcyjny mebli tapicerowanych oraz obecność kilkuset pracowników, potrzebował czasu na bezpieczne zakończenie realizacji tego procesu i ograniczenia ilości pobieranej energii elektrycznej do wartości bezpiecznej. Przedsiębiorca wskazał, że stosownie do § 3 ust. 4 pkt 1 i 2 lit. g Rozporządzenia w sprawie ograniczeń ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie mogą powodować zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych, czy też dla środowiska.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany nie zgodził się z zastrzeżeniami powoda dotyczącymi prawidłowości przekazanych przez (...) S.A. (OSD) danych wskazujących na przekroczenie przez Przedsiębiorcę dopuszczalnych wielkości poboru energii elektrycznej. Powołał się na przedstawione w uzasadnieniu decyzji stanowisko OSD w tej kwestii. Wskazał, że plan ograniczeń

zawierający informacje o wartościach dopuszczalnego poboru mocy obowiązujące w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. został doręczony Spółce przy piśmie z dnia 28 sierpnia 2014 r. a nadawca nie otrzymał zwrotu tej przesyłki. Zaznaczył, że nawet brak doręczenia planu ograniczeń nie zwalnia z obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Prezes URE podkreślił, iż powód był objęty ograniczeniami obowiązującymi w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., ponieważ zgodnie z § 5 pkt 1 Rozporządzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dotyczą każdego z odbiorców, dla których moc umowna określona w zawartej umowie sprzedaży, umowie przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej została ustalona powyżej 300 kW. Powód posiadał umowę sprzedaży energii elektrycznej z dnia 6 maja 2004 r., w której aneksem z dnia 28 listopada 2014 r. moc umowna została określona w wysokości 780 kW. Przedsiębiorca został zakwalifikowany do grupy podmiotów, które ustawodawca uznał za mające istotny wpływ na Krajowy System Elektroenergetyczny i nie podlegał ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami na mocy § 6 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń. Pozwany wskazał, że bezpieczeństwo energetyczne jest jednym z elementów bezpieczeństwa obywateli, które ma oparcie w art. 5 Konstytucji RP. Podkreślił, że bezpieczeństwo energetyczne, zdefiniowane w art. 3 pkt 16 Pe, jest uwzględniane na pierwszym miejscu w aktach planowania i aktach powszechnie obowiązujących.

Pozwany zaznaczył, iż z treści przepisów art. 11, 11c i 11d Pe nie wynika, że wyłączną podstawą prawną wprowadzenia przez operatora ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej jest art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Uprawnienia operatora przysługujące w okresie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej określa przepis art. 11d ust. 3 Pe. Zgodnie z tym przepisem operatorzy mogą wprowadzić ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Natomiast w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe określono zakres czasowy i terytorialny wprowadzanych fakultatywnie ograniczeń. Prezes URE wskazał, że zgodnie z informacjami wynikającymi z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach operator systemu przesyłowego - PSE S.A. stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 16d Pe. O istniejącym zagrożeniu i podjętych środkach oraz konieczności wprowadzenia ograniczeń powiadomiono Ministra Gospodarki i Prezesa URE. Rada Ministrów na wniosek Ministra Gospodarki w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Prezes URE stwierdził, że podstawą prawną do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej był art. 11d ust. 3 Pe, a przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ściśle określał zakres czasowy wprowadzanych ograniczeń.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe Prezes URE wskazał, że przepis ten obejmuje sankcją karną za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii wprowadzonych na podstawie art. 11d ust. 3 Pe.

Odnośnie zarzutów naruszenia przepisów Rozporządzenia w sprawie ograniczeń stwierdził, że przepisy Rozporządzenia stanowią wytyczne przygotowania i sporządzania planu ograniczeń. Mają zastosowanie na etapie ustalania grupy podmiotów objętych obowiązkiem dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń i ustalania poziomu ograniczeń. Określają okoliczności, które należy mieć na wadze przy ustalaniu planu ograniczeń dla konkretnego odbiorcy. Mają więc zastosowanie głównie na etapie planowania, a nie realizacji planów ograniczeń. Pozwany wskazał, że zgodnie z § 9 pkt 3 Rozporządzenia 20 stopień zasilania odpowiada tzw. mocy bezpiecznej w wysokości minimum niepowodującego zagrożenia, o których mowa w § 3 pkt 4 Rozporządzenia. Pozwany wskazał, że ograniczenia w poborze energii elektrycznej zostały wprowadzone zgodnie z § 12 Rozporządzenia są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania. Na mocy § 12 pkt 3 Rozporządzenia operatorzy powiadamiają odbiorców o wprowadzonych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej. Prezes URE zauważył, że powód (Odbiorca) nie zawiadomił (...) S.A. (OSD) o zawarciu aneksu do umowy sprzedaży, w którym poziom mocy umownej podniesiono do 750 kW (0,750 MW) i nie zgłosił potrzeby ustalenia dla niego aktualnego planu ograniczeń. W ocenie pozwanego brak dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń

wynika z braku dołożenia przez powoda należytej staranności określonej w art. 355 kodeksu cywilnego i nie zadbał o własne potrzeby energetyczne.

Prezes URE oświadczył, że w prowadzonym postępowaniu administracyjnym dokonał analizy wszystkich okoliczności sprawy. Podkreślił, że nawet niskie wartości przekroczenie dopuszczalnych norm poboru energii elektrycznej ma istotny wpływ na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Czyn powoda miał istotny wpływ na bezpieczeństwo tego systemu, a stopień szkodliwości jego czynu nie był znikomy. Nie została więc spełniona wymieniona w art. 56 ust. 6a Pe obligatoryjna przesłanka uprawniająca Prezesa URE do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Prezes URE podkreślił, że wprowadzenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej jest ostatnim mechanizmem zabezpieczającym przed rozległą awarią zasilania na znacznym obszarze. Stwierdził, że konsekwencje takiej awarii mogą mieć niewyobrażalne skutki dla gospodarki. Wskazał, że na osiągnięcie zamierzonego efektu w postaci redukcji zapotrzebowania na energię elektryczną w skali całego kraju składają się jednostkowe zachowania poszczególnych odbiorców.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedmiotem działalności gospodarczej powoda jest produkcja mebli tapicerowanych w zakładzie produkcyjnym zlokalizowanym w N. przy ul. (...). W okresie objętym zaskarżoną decyzją energia elektryczna do obiektu powoda była dostarczana na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dnia 6 maja 2004 r. zawartej przez Odbiorcę z (...) S.A. (obecnie: (...) S.A.), w której moc umowna, odpowiadająca całkowitemu zapotrzebowaniu Odbiorcy była ustalona w wysokości 220 kW (§ 2 pkt 2 umowy). Zgodnie z § 17 pkt 1 umowy z 6 maja 2004 r. w sprawach nie unormowanych umową zastosowanie miały przepisy ustawy Prawo energetyczne oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Aneks z dnia 28 listopada 2014 r., obowiązującym od dnia 1 grudnia 2014 r., moc umowna została określona w wysokości 780 kW. (k. 21-22, k. 37-44 akt adm., bezsporne)

W związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP) spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach Operator Systemu Przesyłowego Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (OSP lub PSE) stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d Pe i na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe wprowadził od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (bezsporne)

Komunikat o wprowadzonych od godziny 10:00 ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej został ogłoszony w dniu 10 sierpnia 2015 r. o godz. 7:55 (...). Informacja o wprowadzeniu ograniczeń została zamieszczona również na stornie internetowej operatora. (bezsporne)

W dniu 10 sierpnia 2015 r. w godzinach porannych dyspozytor (...) S.A. Oddział w K. zawiadomił powodowego Przedsiębiorcę o wprowadzonych ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Po otrzymaniu zawiadomienia Przedsiębiorca niezwłocznie podjął działania w celu ograniczenia wielkości pobieranej energii elektrycznej. Ze względu na specyfikę procesu technologicznego stosowanego w zakładzie produkcyjnym powoda natychmiastowe dostosowanie się w pełni do wprowadzonych ograniczeń nie było możliwe i wymagało doprowadzenia do końca produkcji w toku trwającej na liniach produkcyjnych. (oświadczenie zawarte w piśmie powoda z dnia 20 marca 2019 r. k. 8-13 akt adm., pisemne zeznania świadków pracowników Spółki w aktach administracyjnych k. 56 i 58 akt adm.)

W dniu 10 sierpnia 2015 r. w 11godzinie doby i w dniu 11 sierpnia 2015 r. w 11 godzinie doby wielkość pobranej przez Przedsiębiorcę energii elektrycznej wyniosła odpowiednio 0,2710800 MW (271,80 kW) oraz 0,2844000 MW (284,40 kW). W pozostałych godzinach doby w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. poziom poboru przez Odbiorcę energii elektrycznej odpowiadał wartościom podanym w zestawieniu sporządzonym przez (...) S.A. na podstawie informacji uzyskanych od OSD. (k. 3 akt adm.)

Okoliczność ta została potwierdzona w piśmie powoda z dnia 20 marca 2019 r. złożonym w postępowaniu prowadzonym przez Prezesa URE. (bezsporne, k. 11 akt adm.)

Jednocześnie w dniu 10 sierpnia 2015 r. PSE działając na podstawie art. 11c ust. 3 Pe powiadomiły właściwego resortowo Ministra Gospodarki i Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła na czas oznaczony do dnia 31 sierpnia 2015 r. (bezsporne)

Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia do godz. 24:00 dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A., do którego sieci jest przyłączony obiekt zlokalizowany w N. przy ul. (...), w piśmie z dnia 22 lipca 2016 r. przedstawiła zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, obowiązującym od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie przedstawionych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w N. przy ul. (...). (k. 3-4 akt adm.)

Z informacji tych wynika, że wartości przekroczenia przez powoda w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. poboru mocy w stosunku do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynosiły w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0710800 (MW w godzinie) i w dniu 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0224000 (MW w godzinie). Łączny poziom przekroczenia przez powoda ograniczeń wprowadzonych w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. wynosił 0,0934800 MW.

Pismem z dnia 11 marca 2019 r. Prezes URE zawiadomił Spółkę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Spółce kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, jednocześnie wezwał go do zajęcia stanowiska w sprawie oraz złożenia dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. (k. 1-2 akt adm.)

W piśmie z dnia 20 marca 2019 r. Przedsiębiorca wskazał, że ze względu na specyfikę procesu produkcyjnego wyłączenie urządzeń w sposób nagły nie było możliwe. Przedstawił dokumenty mające znaczenie w sprawie i zaznaczył, że Spółka podjęła wszelkie możliwe w tamtych warunkach działania zmierzające do dostosowania się do ograniczeń, ostatecznie zaprzestając naruszania prawa. Wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z raportu PSE, o którym mowa w art. 11c ust. 4 Pe dotyczącego okoliczności i trybu wprowadzonych ograniczeń w sierpniu 2015 r. oraz opinii o nim przygotowanej przez Prezesa URE. (k. 8-26 akt adm.)

Prezes URE postanowieniem z dnia 6 maja 2019 r. oddalił powyższy wniosek dowodowy. (k. 28 akt adm.)

Pismem z dnia 6 maja 2019 r. Prezes URE wezwał Spółkę do przekazania dodatkowej dokumentacji dotyczącej sprawy (k. 27 akt adm.)

Prezes URE pismem z dnia 6 maja 2019 r. wezwał (...) S.A. do ustosunkowania się do pisma Odbiorcy z dnia 20 marca 2019 r. oraz do nadesłania dokumentów związanych ze sprawą. (k. 30 akt adm.)

W piśmie z dnia 6 maja 2019 r. Prezes URE wezwał (...) S.A. do wskazania wielkości mocy umownej ustalonej dla Odbiorcy. (k. 32 akt adm.)

(...) S.A. pismem z dnia 21 maja 2019 r. przekazała dokumenty, które obowiązywały przedsiębiorstwo (...) sp. z o. o. sp. k. w okresie obowiązywania ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (k. 34-47 akt adm.)

Pismem z dnia 27 maja 2019 r. (...) S.A. przedstawiła wyjaśnienia w sprawie i złożyła plan ograniczeń na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. (k. 48-53 akt adm.)

Pismem z dnia 17 czerwca 2019 r. Przedsiębiorca odpowiedział na wezwanie Prezesa przekazując odpowiednie dokumenty. (k. 54-65 akt adm.)

Pismem z dnia 11 września 2019 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym oraz złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień. (k. 68 akt adm.)

Strona skorzystała w przysługującego jej uprawnienia w dniu 1 października 2019 r. (k. 73 akt adm.)

W dniu 9 października 2019 r. do URE wpłynęło pismo Przedsiębiorcy, w którym wniesiono o przeprowadzenie weryfikacji danych zawartych w twierdzeniach OSD w piśmie z dnia 27 maja 2019 r. (k. 76-77 akt adm.)

Prezes URE pismem z dnia 9 października 2019 r. zawiadomił Przedsiębiorcę o przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego. (k. 78 akt adm.)

Pismem z dnia 9 października 2019 r. Prezes URE wezwał (...) S.A. do ustosunkowania się do powyższego pisma Odbiorcy oraz do nadesłania danych źródłowych z odczytów układów pomiarowych. (k. 80 akt adm.)

(...) S.A. pismem z dnia 18 października 2019 r. odpowiedziała na wezwanie przedstawiając odpowiednie dane. (k. 81-82 akt adm.)

Pismem z dnia 21 października 2019 r. Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do ustosunkowania się do danych źródłowych przekazanych przez (...) S.A. (k. 84 akt adm.)

Pismem z dnia 12 listopada 2019 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym oraz złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień. Z akt administracyjnych wynika, że Przedsiębiorca przed wydaniem decyzji nie zapoznał się z zebrany materiałem dowodowym. (k. 86 akt adm.)

Pismem z dnia 14 listopada 2019 r. Przedsiębiorca w odpowiedzi na wezwanie organu podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Wniósł o zobowiązanie OSD do przedstawienia zapisu pamięci systemu pomiarowo-rozliczeniowego za okres sierpnia 2015 r. celem ustalenia jego pewnych wskazań za ten okres. (k. 91-92 akt adm.)

Prezes URE pismem z dnia 19 listopada 2019 r. zawiadomił Przedsiębiorcę o przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego. (k. 93 akt adm.)

Pismem z dnia 19 listopada 2019 r. Prezes URE wezwał (...) S.A. do ustosunkowania się do powyższego pisma Odbiorcy. (k. 95 akt adm.)

Pismem z dnia 3 grudnia 2019 r. Przedsiębiorca ponowił swój wniosek dowodowy oraz przedstawił stanowisko w sprawie. (k. 96-98 akt adm.)

(...) S.A. pismem z dnia 2 grudnia 2019 r. przedstawiła wyjaśnienia i przesłała plik zawierający stany licznika. (k. 99 akt adm.)

Prezes URE pismem z dnia 7 lutego 2020 r. wezwał przedsiębiorcę do ustosunkowania się do danych źródłowych przekazanych przez OSD oraz do nadesłania rachunku zysków i strat z prowadzonej działalności gospodarczej stanowiącego część sprawozdania finansowego Odbiorcy za 2019 r. (k. 106 akt adm.)

Pismem z dnia 24 marca 2020 r. Przedsiębiorca poinformował, że podtrzymuje w całości wyrażone w sprawie stanowisko. Wskazał, że dane przedstawione przez OSD budzą wątpliwości. (k. 108-110 akt adm.)

Przedsiębiorca w piśmie z dnia 3 marca 2020 r. poinformował Prezesa URE, że przychód z prowadzonej działalności gospodarczej w 2019 r. wyniósł (...) zł. (k. 111 akt adm.)

Pismem z dnia 10 kwietnia 2020 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania administracyjnego. (k. 113 akt adm.)

Przedsiębiorca zapoznał się z aktami sprawy i w piśmie z dnia 12 czerwca 2020 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. (k. 125 akt adm.)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów zebranych w postępowaniu administracyjnym, twierdzeń stron przedstawionych w pismach procesowych oraz faktów powszechnie znanych. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były przez strony kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W zaskarżonej decyzji Prezes URE wymierzył (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w S. karę pieniężną za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego pod adresem: ul. (...), (...)-(...) N.. W sprawie bezsporne jest, że o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, obowiązywaniu 20 stopnia zasilania i ograniczeniu wielkości pobieranej energii elektrycznej do 200 kW powód został powiadomiony przez dyspozytora (...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 r. w godzinach porannych. Okoliczność ta została potwierdzona w znajdujących się w aktach administracyjnych pisemnych zeznaniach A. I. i P. G., pracowników zakładu produkcyjnego powoda złożonych do akt przy piśmie z dnia 17 czerwca 2019 r. (k. 54, 56 i 58 akt adm.) Zgodnie z postanowieniem § 17 zawartej przez Przedsiębiorcę w dniu 6 maja 2004 r. z (...) S.A. umowy sprzedaży energii elektrycznej, obowiązującej w okresie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej powód był zobligowany do stosowania się do przepisów ustawy Prawo energetyczne oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Z powyższego wynika, że do powoda miały zastosowanie również przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, które weszły w życie już po zawarciu przez Odbiorcę umowy z dnia 6 maja 2004 r. Zgodnie z § 5 pkt 1 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. obowiązek ograniczenia w poborze energii elektrycznej od dnia 10 sierpnia 2015 r. dotyczył wszystkich odbiorców energii, dla których wielkość mocy umownej została ustalona na poziomie powyżej 300 kW. Wobec ustalenia w aneksie z dnia 28 listopada 2014 r. do umowy kompleksowej nr (...) poziomu mocy umownej dla Odbiorcy w wysokości 780 kW, od dnia 1 grudnia 2014 r. powód również podlegał obowiązkowi stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonemu od dnia 10 sierpnia 2015 r. W okresie przed zawarciem aneksu z dnia 28 listopada 2014 r. moc umowna dla powoda była ustalona w wysokości 220 kW. Powodowy Odbiorca nie podlegał więc obowiązkowi stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i w odniesieniu do zakładu produkcyjnego powoda nie były opracowywane plany ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. W tej sytuacji należy stwierdzić, że przed wejściem w życie planu ograniczeń obowiązującego w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., na etapie opracowywania planów ograniczeń, w odniesieniu do powoda również w roku 2014 nie został sporządzony i doręczony plan ograniczeń. Przed podpisaniem aneksu do umowy w dniu 28 listopada 2014 r. powód mógł nie wiedzieć, że będzie objęty planem ograniczeń obowiązującym w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Jednak po podpisaniu aneksu do umowy, ustalającego poziom mocy umownej w wysokości 780 kW powód,

jako przedsiębiorca prowadzący profesjonalnie działalność gospodarczą, powinien zawiadomić operatora systemu dystrybucyjnego o zwiększeniu poziomu mocy umownej i konieczności opracowania dla jego zakładu produkcyjnego planu ograniczeń obowiązującego do 31 sierpnia 2015 r. Powód tego nie uczynił. W związku z tym należy zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, że powód, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 355 k.c. nie dołożył należytej staranności w prowadzeniu działalności gospodarczej. W ocenie Sądu przedstawione wyżej okoliczności nie mają wpływu na ocenę, iż ze względu na ustalony dla powoda od dnia 1 grudnia 2014 r. wyższy niż 300 kW poziom mocy umownej, w dacie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. na powodzie ciążył obowiązek dostosowania się do tych ograniczeń. Ponadto z pisemnych oświadczeń pracowników powoda wynika, że w dniu 10 sierpnia 2015 r. w godzinach porannych Odbiorca został poinformowany o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Nawet, jeżeli pominiemy fakt ogłoszenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. o godz. 7:55 (...) komunikatu o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, na podstawie powyższych ustaleń stwierdzić należało, że w dniu 10 sierpnia 2015 r., przed godziną rozpoczęcia obowiązywania ograniczeń powód został zawiadomiony i wiedział o ich wprowadzeniu oraz, że zobowiązany jest do ich stosowania. Potwierdzeniem tego stanowiska jest fakt, że w dniu 10 sierpnia 2015 r. powód niezwłocznie podjął działania w celu dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez pozwanego i w powiązaniu z przedstawionymi przez (...) S.A. danymi dotyczącymi wartości przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy w poszczególnych godzinach doby nie budziła wątpliwości Sądu. Powód nie może więc twierdzić, że nie został powiadomiony i nie wiedział o wprowadzeniu w dniu 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń i fakcie, że jest zobowiązany do stosowania się do tych ograniczeń. Dodać wypada, że przed dniem 10 sierpnia 2015 r. żaden przedsiębiorca, któremu doręczono obowiązujący go plan ograniczeń, nie miał wiedzy, że ograniczenia zostaną wprowadzone i w jakiej dacie. Wobec tego bez znaczenia w sprawie były podnoszone przez powoda okoliczności, że ograniczenia nie były wprowadzane od kilkudziesięciu lat oraz, że ograniczenia wprowadzono bez uprzedzenia i uniemożliwiono powodowi dostosowanie się do ograniczeń w pierwszych godzinach ich obowiązywania. Konieczność nagłego wprowadzenia ograniczeń wynikała z obiektywnej sytuacji utrzymywania się w tym czasie wysokich temperatur i związanego z tym niskiego stanu wód w zbiornikach wodnych, z których czerpana jest woda do chłodzenia bloków energetycznych w elektrociepłowniach i dotyczyła w równym stopniu wszystkich odbiorców energii elektrycznej, dla których wielkość mocy umownej została ustalona powyżej 300 kW, jeżeli na mocy przepisów Rozporządzenia z 2007 r. nie byli wyłączeni z obowiązku stosowania się do ograniczeń. Wskazać należy, iż w piśmie z dnia 20 marca 2019 r. powód oświadczył, że nie kwestionuje przedstawionych w przez (...) S.A. danych dotyczących „Wartości maksymalnego poboru mocy [MW] przez odbiorcę w poszczególnych godzinach doby”. Z danych tych wynika, że w dniu 10 sierpnia 2015 r. w 11 godzinie doby powód pobrał 0,2710800 MW, czyli 271,08 kW energii elektrycznej. Po uwzględnieniu, że wynikająca z wprowadzenia ograniczeń dopuszczalna dla powoda moc bezpieczna wynosiła 200 kW, w wyniku prostego działania możliwe jest ustalenie, że poziom przekroczenia poziomu ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 r. wynosił 71,08 kW czyli 0,0710800 MW energii elektrycznej. Taka sama ilość energii elektrycznej została wykazana w znajdującym się w aktach administracyjnych zestawieniu poboru mocy, opracowanym przez (...) S.A. (k. 3 akt adm.). W analogiczny sposób można ustalić, że w dniu 11 sierpnia 2015 r. w 11 godzinie doby poboru, po odjęciu od niekwestionowanej przez powoda ilości pobranej w tym dniu energii elektrycznej w wysokości 0,2844000 MW wartości dopuszczalnej mocy bezpiecznej 0,2620000 MW wielkość przekroczenia przez powoda wynosiła 0,0224000 MW, czyli 22,40 kW. Pokreślenia wymaga, że wyniki przeprowadzonych przez Sąd obliczeń dotyczących wielkości przekroczenia przez powoda ograniczeń są zgodne z wyliczeniami przedstawionymi w piśmie powoda z dnia 20 marca 2019 r. złożonym w postępowaniu administracyjnym na wezwanie Prezesa URE (k.8-13 akt adm.). Z przedstawionego wyliczenia wynika, że przy obliczaniu wielkości przekroczenia przez powoda poziomu ograniczenia obowiązującego w dniu 11 sierpnia 2015 r. (...) S.A. przyjął bardziej korzystny dla powoda (wyższy) poziom obowiązującej mocy bezpiecznej w wymiarze 0,2620000 MW (262 kW), odpowiedni dla 19 stopnia zasilania. Powyższe przemawia za uznaniem, że zamieszczone w przedstawionym Prezesowi URE przez (...) S.A. zestawieniu wartości przekroczenia poboru mocy przez powoda w 11 godzinie doby w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. były prawidłowe, a nawet w odniesieniu do dnia 11 sierpnia 2015 r. niższe od wielkości wynikającej przy założeniu, że dopuszczalna obowiązująca powoda w tym dniu moc bezpieczna powinna wynosić 200 kW [0,2000000MW]. Skoro przedstawione przez (...) S.A. w postępowaniu przed wydaniem zaskarżonej decyzji wartości przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy były prawidłowe, uznać należało, że podniesiony w odwołaniu zarzut braku weryfikacji

danych liczbowych przekazanych przez OSD nie miał znaczenia w sprawie i nie mógł stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonej decyzji.

W świetle powyższych ustaleń również zarzuty błędnego ustalenia stanu faktycznego polegającego na bezpodstawnym uznaniu przez Prezesa URE, że powód w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d Pe podczas, gdy w tych dniach powód nie naruszył żadnego obowiązku, w tym również w zakresie stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikającego z art. 11 i 11d Pe wobec poboru energii elektrycznej zgodnie z umowami, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 Pe, jako nietrafne, nie zasługiwały na uwzględnienie.

W odwołaniu podnoszono zarzut naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i 11d ust. 3 Pe poprzez wymierzenie powodowi kary pieniężnej za stwierdzone naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 r. wprowadzonych przez OSP podczas, gdy wskazane wyżej przepisy nie mogły stanowić podstawy do wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych na skutek decyzji OSP na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W odniesieniu do tych zarzutów wskazać należało, że w myśl art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Jednocześnie OSP powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe.

Zgodnie z brzmieniem art. 11d ust. 3 Pe w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Stosownie do treści art. 11d ust. 2 Pe w okresie wykonywania tych działań użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób. W odwołaniu powód nie twierdził i nie wykazał, że dostosowanie się przez Odbiorcę do wprowadzonych stwarzałoby bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia osób. Wskazywał jedynie, że musiał doprowadzić do końca trwające procesy technologiczne na poszczególnych etapach produkcji mebli. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez Prezesa URE i nie budziła też wątpliwości Sądu.

Podstawę prawną dla działań OSP, podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe. Przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ma charakter uszczegóławiający dla zawartej w treści art. 11d ust. 3 Pe normy o charakterze ogólnym. Zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowi jednak regulacja zawarta w art. 11d ust. 3 Pe. To w przepisie art. 11d ust. 3 Pe ustawodawca wskazał, że w przypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Z powyższego wynika, że podstawą działania OSP, wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust. 3 Pe, wprost sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Oczywiście jest przy tym, że podstawą do wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia z 2015 r. był art. 11 Pe, który również jest sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Przedstawiona powyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe i art. 11d ust. 3 Pe wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe zachowania odbiorców, którzy dopuścili

się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe skoro, jak już wskazano, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust. 3 Pe.

Jakkolwiek w demokratycznym państwie prawa zakłada się pierwszeństwo wykładni językowej (uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., I KZP 25/05; z 31 sierpnia 2005 r., V KK 426/04), to jednak powszechnie uznawane jest za konieczne posiłkowanie się także subsydiarnie wykładnią systemową oraz wykładnią funkcjonalną (uchwała Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., I KZP 53/05; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2004 r., III KK 112/04; uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07). Odstępstwo od jasnego i oczywistego sensu przepisu wynikającego wprost z treści przepisu mogą jedynie uzasadniać szczególnie istotne i doniosłe racje prawne, społeczne, ekonomiczne lub moralne (tak uchwała Sądu Najwyższego z 14 października 2004 r., III CZP 37/04, wyrok Sądu Najwyższego z 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r. I KZP 18/05). Dopuszcza się również odstępstwa od wyniku zastosowania wykładni językowej, gdy wynik ten prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji (uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14, OSNC 2015 nr 12, poz. 134; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., I PK 409/02, OSNP 2004 nr 19, poz. 334).

Odwołując się do wykładni celowościowej należy wskazać, że wyraźnym celem wszystkich analizowanych przepisów stanowiących podstawę do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej jest wyeliminowanie zagrożenia dla systemu elektroenergetycznego m.in. przed niekontrolowanymi awariami systemu z powodu jego przeciążenia i tym samym zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Realizacja tego celu jest niezwykle istotna właśnie w aspekcie zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego kraju, dlatego ustawodawca dla zabezpieczenia jego realizacji wprowadził sankcje w postaci kar administracyjnych dla podmiotów, które nie stosują się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii. Zatem także ze względu na cel uregulowań należy przyjąć, że zamiarem regulacji ustawowej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, było objęcie sankcją niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a tym samym wymuszenie na adresatach normy, a więc także odbiorcach energii, wprowadzenia ograniczeń dla których podstawę prawną stanowi nie tylko przepis art. 11 ale i przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe, skoro były one wprowadzane w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii.

Interpretując powołane regulacje za pomocą reguł wykładni systemowej należy wskazać, że umiejscowienie przepisów w danym akcie prawnym nie jest przypadkowe, lecz wynika z racjonalnego działania prawodawcy. Z takiej wykładni może wynikać wniosek, że przepis umieszczony w ustawie niżej ma mniejsze znaczenie ze względu na treść przepisu położonego wyżej. W przypadku art. 11c i 11d Pe doszło do wadliwej z punktu widzenia techniki legislacyjnej regulacji wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej poprzez umiejscowienie przepisu o mniejszym znaczeniu, czyli przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe (wprowadzającego ograniczenie dla bardziej ogólnej regulacji zawartej w art. 11d ust. 3), przed przepisem o charakterze nadrzędnym, jakim jest art. 11d ust. 3 Pe, stanowiącym generalną kompetencję dla operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia ograniczeń w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej. Ze względu na założenie spójności systemu prawa i jego logiczności, nie można jednak uznać, że brak wyraźnego odwołania się w przepisie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe świadczy o woli ustawodawcy zwolnienia od sankcji niesubordynacji odbiorców, dla których podstawę dla wprowadzenia ograniczeń stanowił art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W ocenie Sądu to właśnie dążenie do wykładni w duchu spójności systemu prawa musi prowadzić do jedyne logicznego wniosku, że wystarczające jest jednak wskazanie przez ustawodawcę normy sankcjonowanego art. 11d ust. 3 Pe., skoro to on w istocie stanowi podstawę do wprowadzenia ograniczeń w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Przyjęcie, że wprowadzenie znacznie dalej idących ograniczeń, dla których przyzwolenie stanowi przepis art. 11d ust 3 Pe., byłoby sankcjonowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, a wprowadzenie tych ograniczeń w znacznie mniejszym rozmiarze, bo odnoszącym się tylko do poboru energii elektrycznej i to tylko na okres maksymalnie 72 godzin, sankcjonowane już by nie było, należy więc uznać za nieracjonalne. Na kierunek wykładni analizowanych norm prawa nie pozwala właśnie zasada spójności i logiczności systemu prawnego.

Dla wykładni przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe istotna jest także wykładnia logiczna art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe, posługująca się metodą rozumowania „argumentum a maiori ad minus” - „jeśli wolno więcej to tym bardziej wolno mniej”. Jeśli zatem przepis art. 11d ust. 3 Pe, do którego wprost odnosi się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, stwarza operatorom systemu przesyłowego uprawnienie do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji, nie wprowadzając w nim żadnych ograniczeń m.in. czasowych, to przepis art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe wprowadzający te ograniczenia czasowe (maksymalnie do 72 godzin) i rzeczowe (dostarczania i poboru energii), jest niewątpliwie przepisem szczególnym w stosunku do art. 11d ust. 3 Pe, gdyż nie rodzi on sam w sobie uprawnień po stronie operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia takich ograniczeń, a jedynie ogranicza jego uprawnienia przyznane mu w przepisie art. 11d ust. 3 Pe. Zatem operator systemu przesyłowego wprowadzając ograniczenia, o jakich mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, działa zawsze także w oparciu o przepis art. 11d ust. 3 Pe, gdyż to ten przepis stanowi źródło jego uprawnień do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej nawet jeśli wprost przepis ten nie zostanie powołany w zarządzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe, a więc także tych wprowadzonych z powołaniem się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, gdyż tylko w takich sytuacjach ograniczenia mogą być wprowadzane. Dla zagwarantowania tego bezpieczeństwa istotne więc jest, aby istniały realne instrumenty prawne pozwalające na sankcjonowanie zachowania, które temu bezpieczeństwu zagraża. Jeśli ustawodawca wprowadził możliwość, aby w sytuacji nagłego zagrożenia operator systemu przesyłowego mógł zadbać o bezpieczeństwo systemu energetycznego poprzez ograniczenie poboru energii, to właśnie z punktu widzenia tego bezpieczeństwa konieczne jest, aby istniała także możliwość sankcjonowania wprowadzonych ograniczeń. Jest szczególnie istotne, aby w nagłej sytuacji, w której organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, istniała możliwość natychmiastowego podjęcia działań, które uchronią system energetyczny przed katastrofalną i rozległą awarią - tzw. blackoutem. Z tego względu tak ważne są regulacje ograniczające odbiorców, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, w poborze energii elektrycznej ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Nakładane kary pieniężne pełnią funkcję prewencyjną i dyscyplinującą, mają motywować adresatów sankcjonowanych norm do ich respektowania.

Organem regulacyjnym, który na mocy ustawy uprawniony jest do kontroli przestrzegania przez odbiorców ograniczeń maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej wprowadzonych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju jest Prezes URE. Konsekwencją tego jest również uprawnienie Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmioty nie respektujące wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe). W związku z tym, należy stwierdzić, że podniesione w odwołaniu zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe w zw. z art. 11d ust. 3 Pe nie mogły stanowić podstawy do wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe były nietrafne i nie zasługiwały na uwzględnienie.

Wobec stwierdzenia na podstawie przedstawionych powyżej okoliczności, że Odbiorca nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w poborze energii elektrycznej Prezes URE, na podstawie art. 56 ust. 2 Pe zobowiązany był do nałożenia na powoda kary pieniężnej.

W odwołaniu powód podniósł zarzut naruszenia art. 56 ust. 6 Pe poprzez wymierzenie kary pieniężnej pomimo braku ustaleń w zakresie stopnia szkodliwości czynu i stopnia zawinienia powoda, co doprowadziło do nałożenia kary w wysokości zdecydowanie zawyżonej. Wskazać należy, iż z uwagi na wynikający z przepisów ustawy Prawo energetyczne, obiektywny model odpowiedzialności do wydania decyzji o nałożeniu na przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy nie jest konieczne ustalanie stopnia zawinienia. W świetle obowiązujących przepisów do nałożenia kary wystarczające jest samo stwierdzenie zaistnienia naruszenia. Stopień zawinienia może mieć jedynie wpływ na wymiar nakładanej przez Prezesa URE kary pieniężnej. Mając ponadto na uwadze, że nawet jeżeli rozmiar jednostkowego naruszenia nie był znaczny, to w powiązaniu z innymi występującymi w tym samym okresie stwierdzonymi naruszeniami ze strony innych odbiorców energii elektrycznej okoliczność ta stwarzała

zagrożenie dla bezpieczeństwa Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Wskazać należy, że o stopniu szkodliwości decyduje sam charakter czynu i jego znaczenie dla zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a w konsekwencji dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Bezpieczeństwo energetyczne ma zasadniczy wpływ na bezpieczeństwo państwa i jest chronione konstytucyjnie (art. 5 Konstytucji RP). Energia energetyczna jest dobrem cywilizacyjnym. Ma również istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania każdego z jej odbiorców. Dlatego też skutki niekontrolowanych blackoutów, spowodowanych przekroczeniami krytycznych wartości podstawowych parametrów technicznych pracy systemu elektroenergetycznego na znacznym obszarze kraju, mogą być katastrofalne dla wszystkich instytucjonalnych odbiorców energii elektrycznej. Stąd konieczna jest eliminacja zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do jakiego prowadzi skumulowanie przekroczeń mocy przez wielu odbiorców. Przekroczenie dopuszczalnego poziomu poboru energii przez jednego z odbiorców jest często jedynie niewielkim elementem całkowitego przekroczenia, które jednak ostatecznie może doprowadzić do przeciążenia systemu elektroenergetycznego i jego niekontrolowanego wyłączenia, niemniej w takich sytuacjach nie sposób określić, który z odbiorców dopełnił krytycznego przekroczenia. Z tego względu po stwierdzeniu istnienia szczególnie trudnej sytuacji dotyczącej możliwości wytwarzania energii elektrycznej (niski stan wód, upały oraz awaria w jednej z elektrowni, jak to miało miejsce w okresie objętym zaskarżoną decyzją) i wprowadzeniu 20 stopnia zasilania każde, nawet niewielkie przekroczenie dopuszczalnego poboru mocy nosiło w sobie znaczny stopień szkodliwości, ponieważ bezpośrednio zagrażało sprawności maksymalnie obciążonego krajowego systemu elektroenergetycznego. W tym stanie uznać należało, że stopień szkodliwości naruszenia, którego dopuścił się powód, nie był znikomy. Takie stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 stycznia 2021 r. (sygn. akt VII AGa 653/19). Na powyższą ocenę nie mogło mieć wpływu bezzwłoczne podjęcie przez powoda działania w celu dostosowania się do ograniczeń i fakt, że w następnych dniach trwania ograniczeń nie dopuścił się już naruszenia.

Zgodnie z art. 56 ust. 6a Pe Prezes URE uprawniony jest do odstąpienia od nałożenia kary, jeżeli zostaną spełnione wymienione w tym przepisie przesłanki ustawowe. W szczególności, jeżeli stopień szkodliwości stwierdzonego naruszenia był znikomy. Wobec braku spełnienia obligatoryjnej przesłanki znikomego stopnia szkodliwości czynu przewidzianej w art. 56 ust. 6a Pe Prezes URE nie był uprawniony do zastosowania w sprawie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary. Ponadto wskazać należy, iż powoływany przepis został ukształtowany w sposób ewentualny, dający organowi możliwość wyboru w zakresie jego zastosowania. Wobec tego nawet w przypadku łącznego spełnienia przewidzianych w art. 56 ust. 6a Pe przesłanek nie można stawiać Prezesowi URE zarzutu, że nie skorzystał z przewidzianej w nim możliwości. Takie stanowisko znalazło potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2019 r. sygn. akt I NSK 95/18. Wobec tego zarzut naruszenia art. 56 ust. 6a Pe należało uznać za niezasadny.

Mając na uwadze informację dotyczącą poziomu uzyskanego przez powoda w roku 2019 poziomu przychodu ((...)) Sąd stwierdził, że wysokość nałożonej decyzją na powoda kary pieniężnej w kwocie 1 000 zł, wbrew twierdzeniu odwołania, nie była zdecydowanie zawyżona i z pewnością nie naruszy jego stabilności finansowej. Twierdzenie, że wysokość nałożonej kary odbiega od przyjętej przez pozwanego praktyki nie zostało poparte żadnymi dowodami i w ocenie Sądu nie znajduje potwierdzenia w znanej Sądowi z urzędu praktyce stosowanej przez Prezesa URE w analogicznych sprawach.

W odwołaniu powód podnosił również zarzuty naruszenia wymienionych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W odniesieniu do tych zarzutów wskazać należało, że podstawą do wydania decyzji o nałożeniu na powoda kary pieniężnej z tytułu niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej są przepisy ustawy Prawo energetyczne. Wobec tego, że przepisy Rozporządzenia w sprawie ograniczeń określają zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii i nie mogły stanowić podstawy do wydania decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, podnoszone w odwołaniu zarzuty naruszenia przepisów Rozporządzenia z 2007 r. pozostają bez wpływu na ocenę zasadności odwołania i nie mogą stanowić podstawy do uwzględnienia odwołania oraz uchylecia zaskarżonej decyzji. Dodać wypada, że od dnia 1 grudnia 2014 r. moc umowna dla powoda została ustalona w wysokości 780 kW. Powód nie należy również do grupy podmiotów wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1-6 Rozporządzenia. Wobec tego powód nie podlegał ochronie przed

wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującymi w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. na podstawie postanowień Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. Pozostałe wymienione w odwołaniu przepisy Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. określają warunki wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i nie dotyczą praw i obowiązków odbiorców energii. Przy wydawaniu zaskarżonej decyzji Prezes URE nie mógł więc dopuścić się ich naruszenia. W tym stanie podniesione w odwołaniu zarzuty naruszenia przepisów Rozporządzenia w sprawie ograniczeń nie zasługiwały na uwzględnienie.

W piśmie procesowym z dnia 20 lipca 2022 r., złożonym przed rozprawą powód podniósł zarzut przedawnienia możliwości nałożenia przez Prezesa URE kary pieniężnej. Powód wskazał, że do dnia 1 czerwca 2017 r. brak było przepisów regulujących przedawnienie roszczeń z tytułu administracyjnych kar pieniężnych. W zakresie przedawnienia, w drodze analogii możliwe więc było zastosowanie art. 68 § 1 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z tym przepisem zobowiązanie podatkowe nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 3 lat od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy. Zdaniem powoda ostateczny termin na doręczenie decyzji ustalającej karę pieniężną w nin. sprawie upłynął w dniu 31 grudnia 2018 r. Dodatkowo powód powołując się na przepis art. 189c k.p.a. wskazał, że jeżeli w czasie wydawania decyzji w sprawie administracyjnej kary pieniężnej obowiązuje ustawa inna, niż w czasie naruszenia prawa, w skutek którego ma być nałożona kara, stosuje się ustawę nową. Należy jednak stosować ustawę poprzednio obowiązującą, jeżeli jest ona względniejsza dla strony. Powód pominął jednak, że w okresie od 30 października 2015 r. do dnia 2 września 2017 r. obowiązywał przepis art. 56 ust. 7a Pe, ustalający zasadę, że w sprawach dotyczących kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III Ordynacji podatkowej. Natomiast zgodnie z art. 56 ust. 7a Pe w brzmieniu obowiązującym od dnia 2 września 2016 r. do dnia 1 czerwca 2017 r. stosowanie art. 68 § 1-3 Ordynacji podatkowej w sprawach dotyczących kar pieniężnych, o których mowa w art. 56 ust. 1 Pe zostało wyłączone. Ponadto zgodnie z obowiązującym od dnia 1 czerwca 2017 r. art. 189g k.p.a., ustanawiającym ogólną regulację przedawnienia kar pieniężnych w prawie administracyjnym, administracyjna kara pieniężna nie może zostać nałożona, jeżeli od dnia naruszenia prawa albo wystąpienia skutków naruszenia upłynęło pięć lat. W analizowanej sprawie naruszenie miało miejsce w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. W obowiązującym w tym okresie stanie prawnym brak było przepisów regulujących instytucję przedawnienia w odniesieniu do kar pieniężnych przewidzianych w Prawie energetycznym. Ponadto nie ustalila się w tym okresie jednolita praktyka orzecznicza nie tylko co do kar nakładanych na podstawie Prawa energetycznego, a w ogóle co do przedawnienia administracyjnych kar pieniężnych, na podstawie art. 68 § 1 Ordynacji podatkowej. Zdaniem Sądu orzekającego w nin. sprawie, skoro w czasie zaistnienia opisanego w zaskarżonej decyzji naruszenia przepisy prawa nie regulowały kwestii przedawnienia kar pieniężnych wymierzanych na podstawie przepisów Prawa administracyjnego, to trzeba przyjąć, że instytucja ta nie miała do nich zastosowania. Natomiast nawet, gdyby przyjąć, że w sprawie zgodnie z art. 189c k.p.a., należy zastosować przepisy względniejsze dla strony, czyli przepisy ogólne k.p.a., obowiązujące w dacie wydania zaskarżonej decyzji, to mając na uwadze, że bieg terminu przedawnienia naruszenia, który rozpoczął się od dnia 12 sierpnia 2015 r., upłynął w dniu 11 sierpnia 2020 r. Skoro więc zaskarżona decyzja została wydana w dniu 24 czerwca 2020 r. stwierdzić należało, że do dnia jej wydania określony w art. 189g k.p.a. termin przedawnienia orzekania jeszcze nie upłynął. W tym stanie podnoszony przez powoda zarzut upływu terminu przedawnienia prawa do wydania zaskarżonej decyzji należało uznać za nietrafny. Ponadto do oceny w nin. sprawie możliwe jest również rozważenie stanowiska, iż zgodnie z art. 16 ustawy z 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającej art. 189g § 1 k.p.a., do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie nowelizacji ostateczną decyzją lub postanowieniem stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym. W przedmiotowej sprawie Prezes URE wszczął postępowanie administracyjne w dniu 11 marca 2019 r., a zaskarżona decyzja została wydana w dniu 24 czerwca 2020 r., czyli obie okoliczności zaistniały już po wejściu w życie nowelizacji k.p.a. Oznaczałoby to konieczność stosowania w sprawie przepisów k.p.a. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 czerwca 2017 r. Należy jednak zauważyć, że art. 16 noweli do k.p.a., jako przepis intertemporalny, odnosi się jedynie do przepisów stricte proceduralnych. Przedawnienie jest natomiast instytucją prawa materialnego. Oznacza to, że art. 16 noweli do k.p.a. nie dotyczy stosowania art. 189g k.p.a. W tej sytuacji stwierdzić należało, że skoro do naruszeń popełnionych przed 1 czerwca 2017 r. nie ma zastosowania art. 189g § 1 i § 3 k.p.a., a w czasie dopuszczenia się przez powoda naruszenia przepisy prawa nie regulowały kwestii przedawnienia kar pieniężnych wymierzanych na

podstawie przepisów Prawa energetycznego, to w nin. sprawie nie ma podstaw prawnych do zastosowania instytucji przedawnienia.

Odnosnie podniesionych w odwołaniu zarzutów naruszenia przepisów postępowania administracyjnego wskazać należało, że w ocenie Sądu Prezes URE w sposób wszechstronny i wyczerpujący przeanalizował zebrany materiał dowodowy, przedstawiając istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty i wyjaśniając przyczyny ich uwzględnienia bądź pominięcia. Ponadto podkreślenia wymaga, że zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego. W prowadzonym postępowaniu odwoławczym SOKiK nie ogranicza się wyłącznie do badania legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. SOKiK zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu obowiązujących w postępowaniu cywilnym zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązków stron w postępowaniu dowodowym. W świetle powyższego nawet gdyby przyjąć, iż w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to, o ile nie stanowią one podstawy do stwierdzenia nieważności decyzji, nie mogą one prowadzić do uchylenia decyzji i nie mogą być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 Nr 5, poz. 87; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 roku sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 52708; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312.

Biorąc pod uwagę, iż powód poprzez niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń i przekroczenie maksymalnego poziomu poboru energii elektrycznej w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju, Sąd nie znalazł okoliczności, które przemawiałyby za na uchyleniem zaskarżonej decyzji.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd pominął wnioski dowodowe powoda mając na uwadze, że w świetle dokonanych ustaleń dotyczyły one okoliczności niekwestionowanych przez stronę przeciwną i nie budzących wątpliwości w sprawie, okoliczności wykazanych na podstawie dokumentów, wynikających z zeznań pisemnych świadków, znajdujących się w aktach administracyjnych i dopuszczonych z urzędu jako dowodów w sprawie, okoliczności, które były możliwe do ustalenia na podstawie informacji wynikających z akt administracyjnych (wyliczenia wielkości przekroczenia), oraz okoliczności powszechnie znanych dotyczących suszy, niskiego stanu wód i istnienia zagrożenia dla bezpieczeństwa krajowego systemu elektroenergetycznego, które stanowiły podstawę do podjęcia przez Radę Ministrów decyzji o wydaniu rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, wprowadzającego ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. W zakresie innych dowodów powód nie sformułował prawidłowo w odwołaniu tezy dowodowej.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do uwzględnienia oddalił odwołanie, jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.